

ΝΑΥΑΓΙΣΜΕΝΕΣ ΕΠΙΚΛΗΣΕΙΣ

"Υστερα απ' το φριχτό ναυάγιο και το χαμό
το πλοίο βουλιάζει τώρα μακριά".

Μανόλης Αναγνωστάκης
"ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ"

Η επιστροφή στο παρελθόν θεωρείται συνήθως μια αντίδραση αυτοάμυνας. Όταν αδυνατεί κάποιος να κατανοήσει αλλά και να αντιμετωπίσει τις απρόβλεπτες αλλαγές που συμβαίνουν στο κοινωνικό και φυσικό του περιβάλλον, τότε καταφεύγει στη σιχουριά και στις βεβαιότητες του απώτερου παρελθόντος.

Αλλωστε η φυγή αυτή του προσφέρει σε μεγάλο βαθμό την δυνατότητα της περιχαράκωσης και της αυτοσυντήρησης. Είναι σαφές ότι οι ανθρώπινες αντιδράσεις, αρκετές φορές υπαγορεύονται από το ένστικτο της αυτοσυντήρησης.

Ωστόσο μπορεί να υποστηρίξει κάποιος ότι το παρελθόν αποτελεί πηγή αυτογνωσίας. Όσο χρήσιμη είναι, όμως, η προσφυγή στο παρελθόν για λόγους αυτογνωσίας τόσο επιβλαβής είναι η προσκόληση και η παξίδευση σ' αυτό.

Το βέβαιο είναι ότι η προσφυγή στο παρελθόν είναι χρήσιμη μόνο όταν συμβαδίζει με την κριτική του εξέτασης και θεώρησης. Αλλά και μόνο όταν αντλούνται διδάγματα και εμπειρίες από αυτό. Ακόμη κι όταν χρειαστεί να παραδεχτούμε ότι "πήραμε όλη τη ζωή μας λάθος". Οι διαπιστώσεις αυτές είναι προφανές ότι δεν περιορίζονται μόνο σε ότι αφορά την ανθρώπινη συμπεριφορά. Μπορούν καλλίστα να ισχύουν και για τα τεκτονόμενα στο χώρο της πολιτικής. Εξάλλου η πολιτική με την πολυδιάστατή της έννοια βρίσκεται συνεχώς στο επίκεντρο του ανθρώπινου χιζνεσθαι.

Μπορεί βέβαια η πολιτική σήμερα να θεωρείται μία κατ'εξοχήν επαγγελματική δραστηριότητα. Αλλά και να είναι συνώνυμο της συναλλαγής, της κοινωνικής ανέλιξης και των πελατειακών σχέσεων.

Αναμφισβήτητο γεγονός όμως είναι ότι μπορούμε να ερμηνεύσουμε τα συμβαίνοντα στην πολιτική, στηριζόμενοι στις αντιδράσεις της ανθρώπινης συμπεριφοράς.

Την εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνουν με τον πληρέστερο τρόπο τα όσα συμβαίνουν σήμερα στο χώρο του ΚΚΕ. Έχει γίνει πλέον εμφανές ότι το κόμμα αυτό εδώ και ένα περίπου χρόνο ακολουθεί σταθερά τον δρόμο του αναχωρισμού και της φυγής από τα προβλήματα που προβάλλει το παρόν αλλά και το μέλλον.

● Σήμερα που τίποτε δεν θυμίζει το χθές, το ΚΚΕ βυθίζεται ολοένα και περισσότερο στο ιστορικό του παρελθόν, μη μπορώντας να κατανοήσει το σημερινό κόσμο.

● Σήμερα που όλοι μας ζούμε το ρέκβιεμ ενός ιστορικού ιδεολογικού ρεύματος, το ΚΚΕ επανακάμπτει στις τριτοδιεθνητικές ιδεοληψίες του μεσοπολέμου.

● Σήμερα που τα προβλήματα και οι ανάγκες των πολιτών δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν με τις υπεραπλουστεύσεις των προηγουμένων εποχών, το ΚΚΕ επιστρέφει στην λογική του μανικαϊσμού, του μαύρου και του άσπρου, του καλού και του κακού.

● Σήμερα που τα φαινόμενα δυσπιστίας, αδιαφορίας και αποστροφής ευρύτερων κοινωνικών δυνάμεων απέναντι στην πολιτική, στα κόμματα και στα συνδικάτα, συνεχώς διευρύνονται, το ΚΚΕ ανήμπορο να αντληθεί τη νέα κοινωνική πραγματικότητα, αποσύρρεται στον εντός των τειχών χώρο του.

Η ηγεσία του ΚΚΕ πιστεύει ότι με την αφύπνιση της ιστορικής μνήμης των μελών και των στελεχών του, μπορεί ενισχύοντας τα αμυντικά τους αντανάκλαστικά να περιχαράκώσει τις δυνάμεις που του έχουν απομείνει. Ετσι όμως κινδυνεύει να γίνει μία γραφική ιστορική καρικατούρα που δεν θα έχει καμιά σοβαρή και αξιόπιστη παρουσία στις πολιτικές εξελίξεις. Άλλωστε όποιος σκιαμαχεί με το παρελθόν, αυτή την κατάληξη έχει συνήθως.

Βέβαιο είναι ότι η επανάκαμψη του ΚΚΕ στις ιδεοληψίες του απώτερου παρελθόντος δεν είναι καθόλου ανεξάρτητη από τις σεισμικές δονήσεις που προκάλεσαν οι αλλαγές στην Ανατολική Ευρώπη. Η κατάρρευση του παλαιού "υπαρκτού σοσιαλισμού" και η διάλυση της

πρώην Σοβιετικής Ένωσης ήταν αναμφίβολα μία οδυνηρή εξέλιξη για ολόκληρο το διεθνές κομμουνιστικό κίνημα.

Διότι τα αντιδημοκρατικά και γραφειοκρατικά καθεστώτα των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης ήταν τόσο για το ΚΚΕ όσο και για το διεθνές κομμουνιστικό κίνημα, μοντέλα εφαρμοσμένου όπως υποστήριζαν, σοσιαλισμού. Η κατάρρευση τους ήταν φυσικό να προκαλέσει μεγάλο πολιτικό και ιδεολογικό σοκ και να ανατρέψει μύθους και ιδεολογήματα που για πολλές δεκαετίες πρόβαλλε η κομμουνιστική ορθοδοξία.

Το ΚΚΕ αντί να προχωρήσει με τολμηρά βήματα στον επανακαθορισμό της φυσιογνωμίας και της ταυτότητάς του, αναχνωρίζοντας τα μεγάλα ιστορικά και πολιτικά του λάθη, προσφεύγει στις "βεβαιότητες" που υποστήριζε το κομμουνιστικό κίνημα στην εποχή του μεσοπολέμου. Ακολουθώντας όμως αυτή την τακτική, το ΚΚΕ είναι σίγουρο ότι οδηγείται στον παροπλισμό και στην πλήρη περιθωριοποίηση. Η κοινωνική και πολιτική του συρρίκνωση είναι αναπότρεπτη.

Ωστόσο το σίγουρο είναι ότι η μόνη ανθεκτικότητα που μπορεί να επιδείξει το ΚΚΕ είναι στο στενό κομματικό του μηχανισμό. Διότι από αυτό αντλεί την δύναμή του, ένα πλατύ δίκτυο πελατειακών σχέσεων στο οποίο διαπλέκονται ιδιοτελή συμφέροντα και ανομολόγητες επιδιώξεις. Αυτά εξάλλου είναι τα μόνα για τα οποία δείχνει να ενδιαφέρεται ο σημερινός γραφειοκρατικός μηχανισμός του κόμματος.

Είναι γεγονός ότι το ΚΚΕ καλυπτόμενο πίσω από μία δήθεν ταξική καθαρότητα ακολουθεί μία ιδιότυπη αντιπασοκική πολιτική γραμμή. Η τακτική αυτή δημιουργεί αναμφισβήτητα σημαντικά προβλήματα στην αξιοπιστία και στην φερεχχυότητα αυτού του κόμματος, αφού είναι εμφανής η πολιτική του προσέγγισης με την κυβέρνηση της Ν.Δ.

Οι διάφορες αντισυναινετικές του κορώνες, δεν αποτελούν τίποτε άλλο παρά προσχήματα που-υποκρύπτουν σαφείς πολιτικές σκοπιμότητες.

Ανεξάρτητα όμως από αυτή την σημαντική αναμφίβολα, παράμετρο, το βέβαιο είναι ότι το ΚΚΕ, σήμερα, βρίσκεται στα όρια της πλήρους πολιτικής του εξάντλησης.

Η έλλειψη εκ μέρους του μίας αυθεντικής και χόνιμης σχέσης με την σημερινή κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα αποκαλύπτει ότι ο χώρος αυτός δεν εκφράζει πλέον ένα αυθύπαρκτο κοινωνικό και ιδεολογικό ρεύμα.

Διότι τα πολιτικά κόμματα, μόνο όταν βρίσκονται σε αντιστοιχία με τις συνεχώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες, εκφράζουν αυθύπαρκτα κοινωνικά και ιδεολογικά ρεύματα. Ανανεύνουν τον πολιτικό, ιδεολογικό και προγραμματικό τους λόγο. Επανακαθορίζουν την παρουσία τους στην σύγχρονη πολιτική ιστορία. Και διατηρούν την πειστικότητα του πολιτικού τους λόγου.

Διαφορετικά αποσυνδέονται ολοένα και περισσότερο από τις ευρύτερες κοινωνικές δυνάμεις. Ενισχύουν τα φαινόμενα ιδιώτευσης και αποστρέφησης των πολιτών από τους κομματικούς σχηματισμούς, τροφοδοτώντας τις τάσεις αποϊδεολογικοποίησης που όπως αποκαλύπτεται σήμερα είναι ιδιαίτερα έντονες.

Τα φαινόμενα απονεύρωσης του κοινωνικού οραματισμού σε συνδυασμό με την επικράτηση ενός κυνικού πολιτικού ρεαλισμού, δεν είναι ανεξάρτητα από την δράση και την συμπεριφορά των πολιτικών σχημάτων.

Είναι απολύτως φυσικό η έλλειψη νέων κοινωνικών ουτοπιών και οραμάτων να ενισχύουν τα φαινόμενα.

Για να θυμηθούμε και τον ποιητή ζούμε οδυνηρές παραστάσεις άυλων οραμάτων. Το βέβαιο ωστόσο είναι ότι οι δυνάμεις του δημοκρατικού σοσιαλισμού, μπορούν να δώσουν μια νέα πνοή στο χώρο της ευρύτερης αριστεράς. Αλλά και να αποκρούσουν τις προσπάθειες ενοχοποίησης των κοινωνικών οραμάτων της αριστεράς.